

מעלות
מרוח ישיבת מעלות
לשולחן השבת
עלון שבועי לבוגרי הישיבה

שבת פרשת קרח

ר"ח תמוז תשפ"ד

גיליון מס' 102
מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

עומד עליה - שלי, דין אמר: מה דאת לביש דידי (זה אמר: מה שאתה לובש - שלי), דין אמר: חלון (פשוט בגדיך), דין אמר: פרח (באוויר), מתוך כך 'ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו'.

שני אנשים בלבד נמצאים בעולם, והם צריכים לחלק ביניהם את העולם. לא חשבו קין והבל על האפשרות שהאחד יקח את הצפון, והשני את הדרום. הם היו יכולים למצוא דרך ולהסתדר ביניהם. אך היה ביניהם הבדל מהותי, שגרם לחלוקה בדרך זו. אף אחד מהאחים לא היה מוכן לוותר על האופי שלו, ולהתחבר לאופי אחר.

בעומק הדברים, קין והבל לא היו מוכנים להתבטל למציאות האלוקית. הקב"ה ברא את שניהם - את קין וגם את הבל. למרות שאתם שונים זה מזה - יש ביניכם משהו משותף. שניכם יצירי כפיו של הקב"ה, ולכן לכל אחד מכם יש מקום בעולם. כאשר מבטלים את דעתנו מפני דעת הקב"ה - ניתן לגשר על המחלוקת. אמנם אנו שונים, ולכל אחד יש אופי שונה וערכים שונים שהוא פועל למענם - אבל אנו נמצאים בעולם אחד, שכולנו נועדנו לתקן ולקדם.

כל זמן שאדם לא מחבר את מציאות חייו, את האופי והאישיות שלו, לרבנו של עולם - נוצרת מחלוקת שאין דרך לגשר עליה.

החיבור לקב"ה נקרא בפנימיות התורה - "לתקן את הדבר בשרשר". על האדם לדעת מהו השרוש ממנו הוא בא. לא רק מהי מציאות החיים שלי כאן ועכשיו, אלא מנין הגעתי. כשאדם מחפש את שורשיו - הוא מגיע לקב"ה. על מחלוקתו של קרח אמרו חכמים (אבות פ"ה מ"ז): "כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים. איו היא מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו". וכבר עמדו רבים על כך שלא נאמר במשנה "זו מחלוקת קרח ומשה", אלא "זו מחלוקת קרח וכל עדתו".

בין קרח למשה לא היתה מחלוקת, משום שמשה לא היה צד במחלוקת. קרח חלק על משה ועל הנהגתו, קרח חלק גם על הכהונה, אך משה לא היה שותף למחלוקת. משה מנהיג את עם ישראל בדבר ה', וכשקרח מערער על ההנהגה - משה פונה לקב"ה, מתפלל אליו ומקבל ממנו הדרכה כיצד לנהוג. משה לא צד במחלוקת מול קרח. אין כאן ויכוח על הכהונה בין שני צדדים, "זה אומר כולה שלי זה אומר כולה שלי". הדבר בא לידי ביטוי במידת הענוה של משה רבינו. "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִלֵּל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה".

שזנכה ללכת בדרכיו של משה רבנו ולקרב את עם ישראל לקב"ה.

מתוך שיעור שניתן בתאריך כ"ט בסיון תשפ"א
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

נעין בדבריו של ה"שם משמאל" המביא את דבריו של האר"י על הפרשה, וננסה לשאוב מן הדברים דרך הסתכלות גם עברוננו.

כך מביא ה"שם משמאל" (קרח, תר"ע): "להבין ענין קרח. הנה בליקוטי תורה מהאר"י ל"ו: דע, כי כשתסיר 'הבל' מ'משה' תשא 'קרח', והענין כי בהבל היו בו ל"ו ניצוצים טובים וכל ש"ח רעים, רק במשה נתקנו כולם. אמנם הש"ח רעות שהיו מתאזוים בהבל מצד הרע, הנה הם סוד גלגול קרח, כי הוא ג' ש"ח, נמצא כי גם קרח עקרו מהבל. אמנם כאשר נאמרה פרשה זו שהוא עון 'ויקח קרח', אז נתעבר בו רוח קין מצד הרע, וזה שכתוב: 'ויקח קרח', שאמרו רז"ל שלקח מקח רע לעצמו ונאבד מן העולם, עכ"ל".

משה הוא הגימטריא של הבל ושל קרח יחדו. הבל (37) + קרח (308) = משה (345). להבל היו 37 כוחות חיוביים, אך גם 308 כוחות שליליים, שאותם קיבל קרח. בעת המחלוקת, הצטרפה נשמת קין לקרח, וזה מה שהביא אותו לחלוק על משה. משה תיקן את הבל ואת קרח יחד, והפך הכל לכוחות חיוביים.

ננסה להבין את משמעות הדברים. האר"י אומר, ששרוש המחלוקת של קרח עם משה, הוא במחלוקת הראשונה שהיתה בעולם - מחלוקת קין והבל. זהו השרוש לכל המחלוקות שיש בעולם וגם למחלוקתו של קרח.

ידוע מה שאמר ר' צדוק הכהן מלובלין, שמחותו של כל דבר נמצאת בפעם הראשונה שהוא מופיע בתורה. לכן כדי להבין את מהות המחלוקת, צריך להתבונן בפעם הראשונה שהיתה מחלוקת בעולם, זו מחלוקתם של קין והבל.

מהי נקודת המחלוקת בין קין להבל? על אדם הראשון נאמר (בראשית ב', ז'): "וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפֹּחַ בְּאָפִי נְשֹׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה". האדם נוצר משני צדדים קוטביים ומנוגדים. מצד אחד: עפר מן האדמה, ומצד שני - נשמת חיים שנפח בו הקב"ה, שעל כך אמרו (עי' רמב"ן על הפסוק): "מאן דנפח מדליה נפח" - כביכול מעצמו נפח הקב"ה את הנשמה, בהבל פיו של הקב"ה נפח באדם נשמת חיים.

לאדם הראשון נולדו שני בנים, שהאחד היה תוצר של "עפר מן האדמה", והשני תוצר של "נשמת חיים". קין היה עובד אדמה, קשור ומחובר לאדמה, והבל - כשמו, בא מהבל פיו של הקב"ה. שני הבנים באו משני הכוחות הקוטביים והמנוגדים, ולכן אין יכולת לגשר ולחבר ביניהם.

ביטוי לכך בא בתיאורו של חז"ל את המחלוקת שבין קין והבל (בראשית רבה פרשה כ"ב, ז'): "ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם וגו'", על מה היו מדיינים, אמרו: בואו ונחלוק את העולם, אחד נטל הקרקעות ואחד נטל את המטלטלין. דין אמר: ארעא דאת עליה דידי (זה אמר: הקרקע שאתה

פינת הילדים

חשינות חיפוש בפרשה וברשי"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חוצים כלאווה הכא...

3. איזה רגש מבטאת המילה "הנה"?

2. מדוע מתפלל משה בפרשה דוקא בביטוי "א-ל א-להי הרוחות"?

1. מה עושה את "כל העדה כולם קדושים", לפי קורח?

"שהיו העם מאמינים עתה בכהונת אהרן אבל היו חפצים שיהיו הבכורות משרתי המשכן במקום הלויים כי היו חפצים שיהיה לכל השבטים חלק בעבודת בית ה'"

